

אוסף סיפורים שכא

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

בלי צפצופים (השגחה פרטית, גיליון 46)

נסעתי לאמריקה כדי להתרים נדיבים. לקחתי לי דרייוור (נהג) למשך היום כולו. הוא לקח אותי במכוניתו מהשעה תשע בבוקר ועד השעה עשר בלילה וליווה אותי בנאמנות. הנהג היה בחור מבוגר. כעבור כמה ימים פגשתי חבר שיש לו בת מבוגרת בשידוכים. הציעו לו את הבחור הזה, והוא התעניין אצלי". שמעתי שהוא היה הנהג שלך במשך יום שלם. הציעו אותו לבת שלי, ואני רוצה לשאול אותך אם הוא טיפוס רגוע. את הבת שלי אני מכיר. יש לה פתיל קצר והיא ממהרת לרגוז. אני מחפש מישהו רגוע בשבילה. אז מה אתה אומר?" "אני אומר שנסעתי עם הבחור במשך למעלה משתים עשרה שעות, והיה ממש נחמד איתו. היו פקקים, דברים מרגיזים בדרך, אבל הבחור לא צפצף אפילו פעם אחת!" חברי התרשם מאוד, ואכן השידוך קם ונהיה.

אחרי האירוסין חברי הודה לי ואמר: "בזכותך נהיה השידוך". החתן ששמע את הדו שיח שאל מדוע בזכותי נהיה השידוך, ואני הזכרתי לו את הנסיעה הרגועה ללא הצפירות שהרשימה אותי במיוחד. החתן חייך חיוך רחב ואמר: "אה, אתה מדבר על היום הזה שלקחתי אותך. פשוט יום קודם התקלקלה לי הצפצפה, וכבר היה מאוחר מדי באותו יום כדי לתקן אותה. למחרת התחלתי את הנסיעה איתך מוקדם בבוקר, ופשוט לא הספקתי לתקן את הצפצפה, וכך נסעתי כל היום בלי אפשרות לצפצף. הכל כדי שהשידוך יקום ויהיה."

הקפיצה (הרב מרדכי נויגרשל שליט"א)

מחנה ינובסקה, 1943. במחנה באישון לילה, לילה חשוך וקר, גשמים הופכים את כל שבילי המחנה לבוץ סמיך והגרמנים מעירים את היהודים שבבלוקים בגסות ובצעקות ובנביחות כלבים ומובילים אותם, עייפים, מרוטים, חולים ורועדים מקור, אל מגרש מחוץ למחנה. שם, נוכחים היהודים לדעת, חפרו מבעוד יום, בור רחב עמוק וארוך והיהודים מסתדרים זה אחר זה אל שפתו של הבור. הגרמני מפקד על היהודים לנסות ולדלג משפתו האחת של הבור אל שפתו האחרת... מי שמצליח מקבל בינתיים את חייו במתנה, ומי שנופל, נשאר למטה בבור, מקבל כדור ו...זהו.

הבור רחב, בדרך הטבע רק אתלט שהתאמן והוא במלוא כוחו עשוי להצליח במשימה הבלתי אפשרית הזו. ואכן היהודים נופלים אחד אחרי השני למרות מאמציהם להצליח. בודדים מצליחים, אחרי הכל רצון החיים חזק ומפתיע ביכולותיו... הגרמני פקד: "קפוץ!"

היה במחנה מהנדס אפיקורוס שעם בואו נצמד אל הרב, התווכח אתו, שוחח אתו, והם הפכו לידידים. עתה המהנדס ניגש לרבי ואומר לו: "שפירא, למה ננסה לשעשע אותם, הרי ממילא לא נצליח, בא וניכנס בשקט לבור בלי לנסות ונקבל את הכדור שלנו ונמות". "אמר לו הרבי: "הס מלהזכיר חיינו בידי הבורא, ועתה נתן בדעתם להורות לנו לקפוץ ואנחנו ננסה, אם נצליח, מה טוב, ואם לא – נדע לפחות שלא עזרנו להם להרוג אותנו ואחרי כמה שניות נתייצב לפני הבורא בידיים נקיות..." וכך עמל הרבי לעודד את המהנדס המיואש, הם הגיעו לשפת הבור והגרמני פקד: קפוץ, והרבי לוחש – "אנו קופצים". עצם עיניו ו...קפץ, פקח עיניו ומצא עצמו בעבר השני – הוא הצליח! מזווית עיניו ראה את המהנדס, גם הוא הצליח! והמהנדס, נרגש כולו, זועק: "יש א-לוקים! יש א-לוקים! איך עברת? מי העביר אותך?" "ענה לו הרבי: "כשהגרמני פקד לקפוץ נאחזתי בקצה הבגד של אבא שלי ושל סבא שלי ושל אבא שלו ושל סבא שלו, כולם צדיקים

קדושי עליון, וכך עברתי, הם העבירוני. אבל איך אתה עברת? במה אתה נאחזת? "אני", אמר המהנדס, "נאחזתי בקצה הבגד שלך, רבי ... כן הביא עמו הרבי מבלאז'וב את העבר אל עומק הגלות של ינובסקה.

והיה עקב תשמעון [ז, יב]. עקב ענוה" (משלי כ"ב, ד)... (ופריו מתוק).

מצוות קלות שאדם דש בעקביו, זהו רומז על דרך "ונפשי כעפר לכל תהיה", האדם יהיה סבלן ועניו, ואפילו אם דורסים עליו כמו שדורסים על גבי עפר (השל"ה הקדוש, "תורה אור").

לפנינו סיפור מאלף ומופלא, אותו סיפר הגאון האדיר רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל (והובאו הדברים בחוברת 'עמודיה שבעה') :

מעשה שהיה בבחור מצוין שנפגש מספר פעמים עם בחורה מצוינת, והחליט לערוך פגישה אחרונה לפני סגירת השידוך בשעה טובה. הבחור התכוון לפגישה החשובה, ויצא למקום הפגישה מבעוד מועד, על מנת שלא לאחר. הפגישה נקבעה לשעה חמש, ובהגיע הבחור ליעד, גילה שנותרה למעלה ממחצית השעה עד לזמן הפגישה המיועד. חבל לאבד את הזמן בבטלה - חשב בליבו - אכנס ללמוד בבית מדרש. הוא ניגש לארון הספרים הגדול, ושלח את ידו לשלוף ספר כלשהו, מבלי להתכוון לספר מסוים. הספר שעלה בחכתו מבין כל הספרים הרבים, היה הספר הנפלא "אלופינו מסבלים", שחיבר הגאון רבי אליהו טהרני שליט"א. הספר עוסק במידת הסבלנות, ומחזק מאוד בהימנעות מחוסר - שלווה וקפדנות. הבחור פותח את הספר בדיוק בפרק שמרחיב בעניין ההנהגה הרצויה עם האישה, בסבלנות ואורך רוח, וללא שום רגזנות, ובין השאר מתבאר שם כי ישנם נשים ששמירת הזמנים אינה הצד - החזק שלהן, וחשוב שהבעל ידע את הפרט הזה, ויבין שהאישה עלולה לפעמים להתעכב ולא לעמוד בזמנים.

הבחור קורא ומתענג על דברי המוסר בעניין חובת האיש להיות סבלן וסלחן, גם במקרה שהבעל עצמו התאמץ ודייק בזמנים, ואילו האישה לפעמים אינה עומדת בזמנים ומאחרת... והנה הגיעה השעה היעודה. הבחור יצא והגיע למקום המפגש בדיוק בחמש, הביט אנה ואנה ואינו רואה את הבת המדוברת. הוא ממתין עוד 5 דקות, ועוד 5, ועוד 10, והיא עדיין אינה נראית באופק... כעת הוא אומר לעצמו - אמנם מטבעי אני קצת חסר-סבלנות, אך דברי החיזוק בעניין הסבלנות שזה עתה קראתי בספר, עדיין חרוטים בליבי - עלי כעת ליישם את דברי קודשו של הרמב"ן (באגרתו הידועה) "וכאשר תקום מן הספר, תחפש בדבר אשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו"... אמתין אפוא מתוך שמחה בסבלנות עד שתגיע המשודכת.

חלפו עוד דקות ארוכות, והבחור שלנו עדיין ממתין בסבלנות. הוא מהלך בניחותא מצד לצד, משנן משניות בעל פה, ועל אף שבכל כמה רגעים הוא עומד לגעוש בקרבנו, בכל פעם היה נזכר בדברי ההדרכה שלמד זה עתה, ופניו כוסו בארשת שלווה ורוגע... חלפו עוד כמה רגעים, והנה סוף סוף מופיעה הבחורה... היא עוד לא הספיקה להתנצל על האיחור המשמעותי, והוא מיד קידם את פניה: "אנא אל תצטערי, אינך צריכה להתנצל, זה ממש לא נורא, הרי כולנו בני אדם ולכל אחד מאתנו יש עיכובים...", היא ניסתה להתנצל שוב ושוב, אך הבחור דוחה את כל ההתנצלויות ואומר "באמת הכול בסדר, אני בטוח שיש לך סיבה מוצדקת לאיחור, לא קרה כלום..." הבחורה התרשמה מאוד מהתגובה שלו. הוא ניחן בהבנה ובאורך רוח מיוחד - חשבה בליבה - איזו דרך ארץ וסבלנות אין קץ... מן הסתם שכך הוא יתנהג גם לכל אורך החיים... בכל

משך התקופה הבחורה היתה מספרת להוריה ולבני משפחתה אודות אותה התרחשות, וכולם התרשמו שאכן מדובר בבחור סבלן ובעל מידות נפלאות. ובכן, השידוך נגמר בכי טוב.

לאחר האירוסין שואלת הבחורה את ארוסה: "אתה זוכר את אותה פגישה אחרונה שהגעתי אליה באיחור רב?...?", הבחור השיב בחיוב, והיא ממשיכה: "אז כעת אני כבר יכולה לספר לך; האמת היא, שלא רק שלא איחרתי לפגישה, אלא אף הגעתי עשר דקות לפניך... אלא, שהחלטתי לערוך לך 'מבחן' - עליתי לגג הבניין שממול, כדי לראות מלמעלה כיצד הנך מתייחס לאיחור שלי; האם תגיב בקוצר רוח, תראה סימני עצבנות, או שמא תגיב באיפוק וסבלנות.... עמדתי וצפיתי בך דקות ארוכות בהתפעלות - המתנת בשלווה יוצאת דופן ובסבלנות מופתית, לרגע לא הפסקת לחייך... וגם כשסוף כל סוף הגעתי, נתת לי הרגשה כל כך טובה, כאילו שלא קרה שום דבר... באותם רגעים גמרתי בליבי, שאדם כה סבלן ומאופק, אותו אני רוצה כבעל..."...הבחור שומע את הדברים ומתרגש מגודל ההשגחה הפרטית שהתרחשה עמו באותו היום; כיצד ה' יתברך, שהוא אל דעות ולו נתכנו עלילות, טובב שאני אקדים להגיע לפגישה, אכנס לאותו בית מדרש, מבין כל אלפי הספרים יזדמן לי דווקא הספר "אלופינו מסובלים", והספר נפתח בדיוק בפרק העוסק בהתנהגות הנדרשת כאשר האיש נתקל באי עמידה בזמנים מצד האישה. אבל עכשיו מתעוררת השאלה בקרבו של הבחור - האם עלי לגלות את אוזנה של ארוסתי, שכה מוקירה ומכבדת אותי (בעקבות אותה התרחשות), שבעצם אינני כל כך סבלן, אלא שבדיוק לפני הפגישה קראתי על הנושא בספר שנקרה לידי...? הגאון רבי אברהם גנחובסקי השיב על כך: אם הבחור קרא הבין ויישם את מה שראה בספר, אות היא שהוא באמת שייך לזה; סימן שהוא באמת בר-הכי, ומסוגל לנהוג תמיד בסבלנות ואורח - רוח.

ויש להוסיף, שעצם הדבר שאת דברי המוסר וההליכות שהוא קורא בספרים, כפי שראינו, הוא גם מפנים ומחדיר לליבו, אם כן גם אם ייפול בעתיד בדבר מסוים, הוא יכול להתחזק בו ולשנות את דרכו על ידי לימוד ושינון. וזו מעלה גדולה! ומלבד זאת, הכלה היא שחושבת כך מעצמה, והחתן לא הטעה אותה כלל, ולכן אינו צריך לספר. ואם לא צריך לספר לה על כך, ממילא גם אין לספר זאת כלל, כי צריך להיות חכם ולא טיפש...לסיכום: החתן לא יספר לארוסתו אודות החיזוק ששאב מהלימוד בספר לפני הפגישה.

"וזכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל" [ח, יח] II. (ופריו מתוק)

פירוש, שצריך (האדם) לתת ליבו על טובתו (על הטובה שיש לו), כי מה' הייתה לו, ודבר זה יעירהו תמיד להכיר בוראו והשגחתו עליו, ותחילת תחבולות יצר האדם היא להשכיחו דבר זה! (אור החיים)

המעשה שלפנינו סופר מפי המגיד הנודע רבי אשר דרוק שליט"א, המעורר רבות בדרשותיו על חובת ההודאה לקדוש ברוך הוא - חובה קדושה שסגולתה גדולה להציל מכל צרה וצוקה.

יהודי שומר תורה ומצוות המתגורר בעיר רחובות התעורר בוקר אחד משנתו, ולפתע חשכו עיניו, פשוטו כמשמעו. עינו האחת נפקחה והביטה נכוחה, ואילו השנייה, כמו הייתה נתונה תחת רטייה שחורה. חצי החדר שכנגדה נותר חשוך. בתחילה סבר כי מדובר בטעות. הוא נטל את ידיו ומיהר לשטוף את עיניו במים צוננים, אולם הדבר לא הועיל. ברוב פחד ובהלה מיהר לחייג למוקד של קופת החולים. פקיד אדיב ענה לו, ומשהבין את מצבו נרתם לעזרתו, ועד מהרה השיג לו תור בהול במרפאתו של אחד מטובי רופאי העיניים בארץ.

הרופא בדקו בדק היטב, ומשסיים את הבדיקה המקיפה הודיע לו ביבושת, כי בהלתו לא הייתה לחינם; חיידק נדיר מזן שטרם נחקר די הצורך קינן בעינו וגרם לה להתנוון. כאילו לא די בכך, הוסיף והבהיר לו הרופא כי אין בארץ את הידע המתאים להתמודד עם חיידק מסוג זה, אולם אף אילו היה, מצב העין נראה בכי רע. פנה היהודי לרופאים אחרים לשמוע חוות דעת נוספות, אולם כולם היו תמימי דעים כי אפסה כל תקווה להציל את עינו. בצר לו התייעץ עם אחד מטובי עסקני הרפואה בארץ. לאחר בירור מעמיק הלה מצא כי בבית חולים נידח באחת ממדינות ארצות הברית נמצא רופא מומחה שכבר הספיק לצבור ניסיון רב בתחום זה. דא עקא כי רופא זה מבקש סכום כסף רב תמורת הטיפול. מה לא יעשה אדם כדי להציל את ראייתו?! מיודענו לא חשב פעמיים, הוא גייס הלוואות מכל מי שרק היה יכול, ובסיוע אותו עסקן נקבע מועד מזורז לפגישה, ועד מהרה מצא עצמו בין שמים וארץ כשליבו מלא תקווה לרפואתו.

מרפאתו של הרופא המומחה דמתה יותר למעבדה. החדר היה עמוס במכשירים שונים ומשונים בעלי עדשות ועיניות מוזרות למראה, והרופא לא פסח על אף אחד מהם. שעה ארוכה נמשכה הבדיקה המתישה כשבסיומה הושיב הרופא את המטופל על כיסא, הושיט לו כוס מים ומיד החל להרצות את תוצאות בדיקתו. צר לי להודיעך - בישר הרופא - כי כל הבדיקות מראות שלא תשוב יותר לראות בעינך. אם לא די בכך, הרי שהחיידק עומד לעבור לעין השנייה, ולכן מומלץ לך לעקור את העין החולה בהקדם האפשרי ולקבוע תחתיה עין תותבת. אם לא תעשה זאת עלול אתה למצוא את עצמך בימים הקרובים עיוור בשתי עיניך".

המידע שקלח מפי הרופא בטבעיות, היכה את מיודענו בהלם מוחלט. לאחר השקעה וטרח כה מרובות ולאחר תקוות כה גדולות התנפץ חלומו לפתע על סלע המציאות, וליבו נשבר לרסיסים. הוא קם מהכיסא ובקושי הצליח להוציא מפיו כי מבקש הוא ארכת זמן של יום או יומיים כדי לענות את תשובתו. וכך בעיניים דומעות ובלב שבור יצא מחדר הרופא אל הרחוב השקט. במרחק של רחובות ספורים מהמרפאה, שכן בית הכנסת של הקהילה היהודית הקטנה, לשם החיש האיש את פעמיו. למרבה המזל, על אף שבית הכנסת היה ריק מאדם, הדלת הייתה פתוחה. עד מהרה הוא מצא את עצמו עומד מול ארון הקודש, כשעיניו מוצפות בדמעות רותחות. הוא החל להתייפח כפי שלא התייפח מעודו, אך לא ביקש מאום. הוא עצם את עינו ואמר בתחנונים: "סליחה... בושתי ונכלמתי להרים פניי אליך, ריבון העולמים. אנא, סלח לי על חמישים השנים שבהן לא זכרתי להודות לך כיאות על אחת מאלף אלפי רבי רבבות הטובות שעשית עמדי מעודי ועד היום הזה, על כוח הראייה המופלא שחננת אותי בו. אף ברכות השחר שבהן הייתי אמור להודות על הראייה נאמרו על ידי בכל בוקר בפיזור הדעת. אנא מחל לי...". כך, במשך שלוש שעות רצופות עמד היהודי כשפניו טמונות בפרוכת, ופיו אינו פוסק מלהביע תודה לריבון העולמים על שנים ארוכות שפעלו עיניו כשורה וסייעו לו בכל רגע ורגע באין ספור מצבים. אחר הוסיף והודה אף על יתר איברי הגוף ותועלתם, והכול תוך כדי בכיות עצומות. שלוש שעות לאחר מכן, כשחש כי הוקל משאו הכבד, עצם את עינו בשנית והוסיף תפילה בלב שבור על עינו המצויה בסכנה, שידי אדם קצרו מלהושיע, ורק אדון הנפלאות יכול להצילה. "ריבונו של עולם - התחנן - אנא תן לי את ההזדמנות לתקן את אשר עיוותי. הוציאה ממסגר נפשי כדי שאוכל להודות את שמך, הצל את עיניי מכיליון כדי שאוכל להודות לך עליהן מעתה ועד עולם סלה."

כשיצא מבית הכנסת בלב קל יותר, הייתה כבר שעת צהריים מאוחרת. מבלי לדעת מדוע, נשאוהו רגליו בשנית למרפאתו של הרופא. שעת קבלת הקהל כבר הסתיימה, אך הוא התחנן בדמעות לפני הרופא כי יואיל לבדקו בשנית. הרופא עמד לגחך למשמע הבקשה, אך משהביט בעיני החולה האדומות מבכי נכמרו רחמיו והוא הסכים לעשות זאת. הוא חיבר אותו למכשור המשוכלל והביט במיומנות בצגים שלפניו. מרגע לרגע הבחין היהודי כי משהו מתרחש. מפי הרופא המכובד בקעו קריאות התפעלות באנגלית טיפוסית: "איטס א'וונדרפול! איי דונ'ט ביליב

איט!!". מאי שם הופיעו עמיתים למרפאה בחלוקים לבנים. המקרה כפי הנראה כבר היה ידוע להם, ולפי התדהמה שניבטה מפניהם הבין היהודי כי אכן אירע כאן נס. העין, שמבחינה רפואית כבר נחשבה כמתה, שבה לפתע לגלות סימני חיים.

ביום שלמחרת כבר נערך הניתוח שהשיב לו את ראייתו, וכמה ימים לאחר מכן שב לארץ כשהוא מלווה בכינוי שהוצמד לו מפי הרופא: "נס מהלך". את קבלתו הוא לא שכח. מאותו יום ואילך לא פסק מלהודות בכל עת מצוא. בשבת שלאחר מכן, ערך האברך 'קידושא רבא' בבית הכנסת, ובסעודה סיפר ברוב עם את סיפורו המפעים. אלא שבכך לא תם הסיפור.

כחודשיים ימים לאחר מכן קיבל האיש שיחת טלפון בלתי צפויה: "אינך מכירני - פתח הדובר שמעבר לקו - אך אורח הייתי בבית הכנסת בשבת שערכת את סעודת ההודיה. הקשבתי לסיפורך המרגש והחלטתי לנסות להעתיקו; בביתי שתי בנות מוצלחות, בנות עשרים ותשע ושלושים ושתיים. מה לא עשינו והיכן לא התפללנו כדי לזכות לראותן מקימות בתים בישראל, אולם ללא הועיל. בעקבות סיפורך החלטתי לנקוט יוזמה משלי: ביקשתי מבנותיי לרשום על דף פרטים רבים ככל האפשר שעליהם הן חשות חובה להודות. כך עשיתי גם אני, ולאחר מכן התכנסנו כל בני המשפחה יחדיו כדי להודות על כל הפרטים שרשמנו, וההמשך היה למעלה מכל דמיון. לפני כשלושה שבועות - סיים האיש כקולו נשנק מדמעות - זכינו לארס את הבכורה, ואמש זכינו לארס גם את השנייה...! גם אנו זכינו לראות בעינינו מה גדול כוחה של תפילת הודיה הבוקעת ממעמקי הלב"

ושמר ה' לך את הברית ואת החסד וכו' (ז יג) (בית זכריה, עלון 278)

בעל המעשה מספר איך הקב"ה שמר לו את החסד שעשה בגיל צעיר ושילם לו על זה בזמן שהיה זקוק לישועה.

נולדתי בצרפת. אבא שלי תלמיד חכם, המשמש כרב קהילה גדולה והוא דרשן נפלא, אהוד על בני הקהילה המגוונת אשר מכילה הרבה דתי-לייט, מעט חרדים ואפילו חילונים, הפוקדים מפעם לפעם את בית הכנסת. בהיותי תלמיד בישיבה קטנה, קראתי בספריו של הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל ובמאמריו וחשבתי לעצמי, לכשאגיע בערב פסח לישראל, ארכוש את כל ספריו.

אבא נתן לי 50 יורו דמי כיס שסיפיקו גם לרכישת הספרים, הייתי מאושר שאזכה לספרי הגרש"ד בספרייתי. מספר ימים לפני ליל הסדר נחתי בישראל, ובקשתי מנהג המונית שיסיע אותי לשטיבל איצקוביץ' להתפלל ערבית. השעה עשר בלילה, יצאתי מהתפילה ובחוף ניצב יהודי כבן 40, נראה תלמיד חכם ומבקש עזרה. 'אני מטופל בשבעה ילדים, בקושי מצליח לשלם שכירות. אם לא אשיג עד מחר אלפיים שקל דמי שכירות של החודש הוא יוציא אותי מהבית, אנא עזרו לי. היו לי שני שקלים בכיס, נתתי לו. צעדתי בזריזות לבית סבתי ברח' רבי עקיבא, מאושר מן העובדה שמחר בבוקר, אחרי התפילה, אקנה את כל ספרי הגרש"ד. אחרי 5 דקות של צעידה, צביטה בלב. יוסף, אני מדבר אל עצמי, אתה לא יהודי?! נתקלת בבן תורה, שמשווע לעזרה ואתה נותן לו שני שקלים ובורח. עם כל הכבוד סדרת הספרים יכולה לסבול דיחוי, אבל היהודי הזה עלול להיות מושלך לרחוב ואיזה עוגמת נפש תהיה לאשתו ולילדיו? זה פיקוח נפש ממש!!! גל רחמים שטף את לבי, חזרתי לשטיבל, וראיתי אותו, מתחנן על נפשו. שלפתי את שטר החמישים יורו וחייכתי אליו 'זה יעזור לך?' עיניו ברקו מאושר, זה בדיוק מה שחסר לי. פניו זרחו, ולחץ את ידי בחום, ברכני, ועזב את המקום.

אחרי חג הפסח חזרתי לצרפת בלי הספרים. והסצנה היא באיצקוביץ' נעלמה מזיכרוני. כעבור עשר שנים, הוצע לי שידוך עם בוגרת סמינר בני ברק. בווארט הוסכם ששני הצדדים יתנו ריהוט ושנה שכירות. יצאתי לחפש דירה, מצאתי, ולפני החתימה על החוזה, אבא על הקו: אל תחתום על חוזה. סבא וסבתא נוסעים לשליחות לדרום אמריקה למשך שנה, הדירה שלהם תהיה פנויה אחרי השבע ברכות שלכם וישמחו שתתגוררו בדירתם. שמחנו, חסכנו את דמי השכירות ויש לנו כבר חיסכון קטן בצד על סך חמישים אלף שקלים כולל מתנות החתונה. לפני תום השנה, הודיעו ההורים שהם רוצים לעזור לנו ברכישת דירה בברכפלד. כל צד יתן מאתיים אלף שקלים, עלות הדירה 850,000 שקלים. ועלינו להתאמץ לקבל משכנתא על סך 400,000 שקלים. ניהלתי משא ומתן עם כמה בנקים, הגיע מועד חתימת החוזה על המשכנתא, הגענו לבנק, התיישבנו מול הפקיד שפרש לפנינו את הניירות וסימן: תחתמו כאן וכאן, והופ, אבא על הקו, יוסף, אל תחתום התחנן אבא, לא תאמין, פגשתי את דוד אלברט, אחיה הגדול של אימא, הוא שמע שאתה קונה דירה, והודיע לי שיש לו סכום של כסף שהשתחרר כ-300,000 שקלים, ובשמחה מוכן להלוות לך לכמה שנים. בקש מהפקיד לקחת משכנתא רק ע"ס 100,000 שקלים. תן לי את מספר החשבון העובר ושב שלכם, והדוד רוצה לעשות לכם העברה בנקאית. בשורה משמחת אך הפקיד זעם, אתם סתם מכבידים עלי, תחזרו לכאן מחר, צריך להכין חוזה חדש.

יצאנו מהבנק אל בני ברק מיוזעים של קיץ לוחט, אבל מופתעים לטובה. משכנתא על סך 100,000 שקלים, זה ממש לא עול רציני, כי ההחזר הוא מינימלי לזוג צעיר, בעל אברך, אישה גננת. אגב, בשעות הצהרים למחרת קבלנו אישור מהבנק שעומד להיכנס סכום נכבד מצרפת, אלברט הבטיח ומקיים. מדובר ביהודי מבוגר, אמיד. ועין טובה. אחר הצהרים נכנסנו לבנק, התיישבנו, המסמכים היו מוכנים לחתימה, אני מקווה שלא תעשו לי קונצים כמו אתמול, חיך הפקיד, ולא ידע מה ניבא... ושוב אבא על הקו יוסף, יוסף, האם חתמת על המשכנתא? חשבתי שאבא מתלוצץ איתי. אבא, אל תספר לי שדוד אלברט רוצה להוסיף... לא, לא אלברט, יש לי תלמיד יהודי נחמד, שמו ארמונד, איש עסקים מצליח ששמע אתמול דרשה, שם סיפרו על הסכם יששכר זבולון. בקיצור הבן-אדם מגיע אלי הבוקר נסער ומרוגש ושואל, תגיד לי כבוד הרב, זה באמת נכון שאם יהודי משלם לאברך שילמד עבורו תורה, זה עולה לו בשמים כאילו הוא בעצמו למד תורה? כששמע ממני את התשובה, החליט במקום, כבוד הרב ימצא לי אברך ששוקד על תלמודו. כמה משלימים לחודש? חמש מאות יורו זה בסדר? עניתי בסדר. בקיצור, הצעתי לו אותך בני היקר שהרי אתה אברך צדיק ושקדן, אם לרב יש בן אברך, אז הוא הראשון, ייתן לי הרב מספר חשבון שלו, אני העביר לו עשרים אלף יורו ואנחנו סוגרים עסקה לארבעים חודשים...נו, יוסף מה אתה אומר? למחרת, הכסף של ארמונד היקר נכנס לחשבון העובר ושב שלנו ושילמנו על הדירה בסך 850,000 שקלים. חלפו כשלוש שנים מאז שרכשנו את הדירה. דוד אלברט נפטר, ובצוואה שלו גילו שהוא הפך את ההלוואה, למתנה. וכך כתב: שיוסף ימשיך ללמוד תורה לעילוי נשמתו. נולדו לנו שתי בנות, וברוך השם לא חסר לנו דבר, ואני יושב ועושה חשבון נפש עם עצמי, במה זכיתי לקבל דירה מבלי לשלם פרוטה!!! לפתע עלתה בזיכרוני הסצנה ההיא באיצקוביץ', ואני נער צעיר, שתוחב שטר של חמישים יורו ליהודי בסכנת גרוש מדירתו... זו הייתה צדקה מעל ליכולתו של נער צעיר, וכנגד זה שילם לו הקב"ה מידה כנגד מידה.

מי מנהל [מתוך 'זהגדת-הגדש'פ]

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כשהייתי בניו יורק עליתי לביתו של עשיר בעל מפעל גדול, יהודי בר אוריין ויודע ספר, שהתאחדו על שולחנו תורה וגדולה. הוא הרים תרומה נכבדה למוסדות התורה, ושאלתיו במה זכה לחיים של עושר וכבוד - 'אין כבוד אלא תורה' (אבות פ"ו מ"ג) - למשפחה מפוארת, כולם בני תורה. נענה ואמר: "בברכת המזון אנו מבקשים 'הרחמן הוא ישבור עולנו מעל צווארנו, והוא יוליכנו קוממיות לארצנו', ויש אימרה נודעת בשם הבעש"ט הקדוש שכשם שיש גאולה כללית כך יש גאולה פרטית, בבחינת (תהילים סט, יט) 'קרבה אל נפשי גאלה'... ובי היה מעשה... שברתי עולי מעל צווארי, ואני הולך קוממיות!". מה אומר ומה אדבר, חידות היו לי דבריו. פתח וסיפר:

"לאחר נישואי הייתי אברך כולל, וכשכלו שנות מזונותיי רכש חותני מפעל בעבורי. העבודה במפעל התחילה בתשע, ואני ביקשתי לפתוח יומי בשעתיים של לימוד, משמונה עד עשר. ביקשתי מאשתי שתפתח את המפעל ותשהה בו בין תשע לעשר. הסכימה ברצון - בשעה הראשונה אין טרדות רבות. והנה, כשהגעתי בעשר אמרה האישה: "כמה טלפונים היו, כמה הכרעות נדרשו, ואני איני מוסמכת להחליט. בבקשה ממך, תפתח אתה את העסק, ותלמד בין עשר לשתיים עשרה". "טוב, לו יהי כדבריה. הגעתי בתשע, פתחתי את המפעל, ודממה, איש אינו מתקשר. בעשר באה אשתי. כשחזרתי בשתיים עשרה התאוננה: "אוף... כמה שיחות הגיעו, התעניינו ודרשו תשובות, ולא יכולתי לענות. "תמהתי: "אתמול הייתי פה בשעות אלו, ולא הייתה פעילות!". ואז דפקתי על השולחן ואמרתי: "אדון שטן, מי מנהל את המפעל, אני או אתה?! לא אתן לך לנהל. על אפך ועל חמתך, איני נכנע לתכתיבך! אני אלמד משמונה ועד שתיים עשרה, ומי שירצה להשיגני, יתאים עצמו לשעותיי". "וכך היה. הלקוחות למדו מהר מאוד שאפשר להשיגני משעות הצהריים ואילך. בתחילה היטה אשתי במפעל, ולאחר מכן מנהל העבודה, ואני קובע חצי יום לתורה. הנה כי כן, שברתי עולו והייתי לעצמאי". "הנה כי כן... 'אין אדם ששומע לי ומפסיד'.

מלמדי תינוקות של בית רבן [מתוך 'האמנתי ואספרה]

יום שני בשבוע, השעה אחת בצהריים במשרד-הפנים בחיפה. "סבלנות", זו המילה הנשמעת בכל רגע בו מישהו אחר מתפרץ כשסבלנותו כבר פקעה... התור משום מה - נראה רק כמתארך יותר ויותר... באותו הזמן יושב בחדר המלמדים בת"ת 'תורת חיים' ב'רכסים, בהפסקת הצהריים, הרב מ. שצריך להסדיר ענין דחוף מאד במשרד הפנים. אך בראש סדרי העדיפויות עומדים ילדי החיידר ולימוד תורתם, וכל יתר סידורי החיים מוצאים את זמנם מעבר לשעות החיידר. וכעת, מצלצל הרב מ. לברר את שעות קבלת הקהל במשרד הפנים. המענה הקולי אישר, כי אכן היום, יום שני, יש קבלת קהל עד השעה חמש. את החישוב עושה הרב מ. במהירות: נסיעה של כעשרים דקות, חיפוש חניה לפחות עשר דקות, כניסה לבנין המסובך והגדול, והגעה עד הפתח - חמש עד עשר דקות נוספות, וצריך להגיע לפחות עשר דקות לפני שעת הסגירה, כדי שלא להישאר בחוץ. אם כן, אין ברירה, ואני אאלץ לצאת מהחיידר בשעה ארבע, שזה אומר - ארבעים דקות לפני סיום השיעור האחרון, כך חשב.

עונת תוגה כיסתה את פניו כשחשב לעצמו, 'האם ארבעים דקות הפסד של לימוד התורה עם תינוקות של בית רבן, שווים את הענין הדחוף אותו אני צריך לסדר'. 'בצעד נמרץ קם ופנה לחדר המנהל כשהוא חושב בליבו': כתוב במשלי (יא, יד) 'ותשועה ברוב יועץ' אל תקרא 'ברוב' אלא 'ברב', אלך ואתייעץ עם המנהל'. המנהל חשב על העניין ותוך כדי מחשבה החל לנבור בניירותיו, והנה הוא שולף מסמך, מעיין בו, וקופץ בשמחה: "הנה, כתוב כאן בפירושי 'שעות

קבלת קהל בימי שני עד השעה חמש וחצי. 'המנהל קם בזריזות, צילם את המסמך, ונתן לו ליתר בטחון 'באומרו: "אם הדלת תהיה כבר סגורה, תראה לשומר את שעות הפתיחה, ובזכות לימוד התורה, הוא בוודאי יוותר לך ויפתח בפניך את הדלת, כי הרי קבלת הקהל נמשכת שם עד השעה שבע בערב למי שנכנס לפני שעת הסגירה". "מלימוד תורה אפשר רק להרוויח" - סיכמו הרב המנהל והרב מ. ביחד ופטרו את העניין לשלום.

סיום יום הלימודים, השעה ארבע וארבעים, והרב מ. יוצא מהחידר, עולה מיד על רכבו ויוצא לדרך. המחשבות מתרוצצות במוחו - מה וכיצד יפול דבר: "מה שבטוח הוא שגם אם לא אצליח להגיע, כך הוא רצון השי"ת וזה לטובתי, שהרי לא יתכן שאפסיד בגלל לימוד תורה עם הילדים". השעה ארבע חמישים וחמש, הרב מ. מוצא עצמו ממש בכניסה לבנין. הכביש היום היה פתוח מתמיד ממש לכבודי, אך כעת, עומדת לפני המשימה הקשה של מציאת חניה!... והנה, 'טרם יקראו ואני אענה', והוא שומע קול פנימי האומר לו: 'אתה שימחת את שלי, אף אני אשמח את שלך', ובאותו רגע ממש את מי הוא רואה? את הר"מ של המכינה יוצא בדיוק עכשיו מהבנין וניגש אל רכבו שחונה ממש כאן ... החניות מתחלפות במהירות תוך כדי שהרב מ. אף מקבל הסבר מהיר כיצד להגיע ליעדו בתוך הבנין המפותל מבלי לאבד זמן יקר. הרב מ. ממחר בנפתולי המדרגות, הכניסות והמעליות, תוך שהוא מביט בדרך ובשעון חליפות. השעה חמש כבר נראית על מסך השעון, מה שאומר שלפי המענה הקולי, הדלת כבר סגורה, על אף קפיצת הדרך והחניה הזריזה. לכאורה רק נס של המסמך הישן יכול לפתוח את הדלת' ... נו מהר, עוד פרוזודור אחד, והנה המקום: 'משרד הפנים אולם קבלת קהל'. השעה חמש ודקה, ו...הדלת סגורה! עשרות אנשים עומדים כמוהו לפני הדלת הסגורה ומנפנפים לשומר עם מסמכים שונים בהם מופיעה בפירוש השעה חמש וחצי כשעת הסגירה, אך השומר חמור הסבר עונה שוב ושוב בקולו המתכתי: "כאן יש שלט - 'סגור חמש', כולם הולך בבית, דלת כבר סגור, יש באים מחר...". ליבו של הרב מ. צנח בקרבו. "רבש"ע... 'עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ', אתך אני יכול לדבר", מתפלל הרב מ. - "אנא הושיעה נא, עשה למען תינוקות של בית רבן...". וכך הוא פוסע לאיטו לעבר היציאה ...

ממש לפני שהוא יוצא מהפרוזודור הארוך, רואה הרב מ. עובד של המשרד יוצא מדלת אחורית וניגש לתיבת ה'אל-תור' להוציא את המעטפות שהצטברו שם במשך היום. במחשבה של 'מה אפשר להפסיד', ניגש אליו הרב מ. ומראה לו את המסמכים בשאלה כיצד ניתן למלא אותם והאם אפשר לצרף אותם לערימה שלו? [מלכתחילה לא היתה אפשרות להניח את המסמכים בתיבת האל-תור, כיון שהיה צורך בחתימות לאותו היום]. הפקיד מעיין במסמכים ומבקש מהרב מ. להמתין רגע. הוא נבלע בדלת ממנה יצא ומותיר את הרב מ. תוהה ונבוך... לאחר חמש דקות חוזר הפקיד עם ערימת הניירות, מכוון את מ. במילוי הטפסים במדויק, מה לצרף ואיך, לוקח שוב את הטפסים, ונעלם מבלי לומר מילה ... הפעם הרב מ. כבר מתחיל למלמל 'מזמור לתודה'. עודו עומד ומודה לה, יוצא אליו הפקיד עם תיקיה מסודרת וסגורה, ומפטיר לעברו: "הכל כאן חתום ומוכן... רק שתדע שלמעלה באולם קבלת קהל יושבים עדיין אלו שנכנסו בשעה שתיים, ואיני יודע אם בכלל יטופלו היום...". אמר, ונעלם לו בדלת האחורית. "רק שתדע שלמעלה בשמים יש אולם מיוחד לקבלת קהל עם שעות פתיחה מיוחדות ללומדי התורה ולמלמדי תינוקות של בית רבן" - קרא אחריו הרב מ. ונעלם אף הוא מעבר לפרוזודור הארוך ...